

REDACTIONEEL GEDEELTE

VERBETERING

Het artikel „Haardinfecties in de Praktijk” in het vorig nummer, is door een samenloop van omstandigheden niet ten tweede male gecorrigeerd. Dit heeft eenige zinstorende drukfouten tengevolge gehad, waarvan de meeste door den scherpzinnigen lezer wel verbeterd zullen zijn.

Voor alle veiligheid willen we hier echter even vastleggen, dat *Schottmüller*, niet de mogelijkheid van een *injectie* langs de bloedbaan via de apex van een tand *ontdekte*, maar wel de *infectie* via de apex *ontkende*, hetgeen niet bepaald hetzelfde is!

DE JAARVERGADERING

Het was een wijze bestiering van hen, die Limburg's hoofdstad na negen jaren opnieuw als punt van samenkomst hadden aangewezen. Inderdaad, wáár kon men na vele omzwervingen beter weer eens vergaderen?

In deze overtuiging had een zeventigtal leden zich zuidwaarts begeven om de herinneringen aan 1921 levendig te voelen worden toen zij, die op welhaast ouderwetsche wijze per trein het doel bereikt hadden, in de hal van het station door de Zuid-Limburgsche collega's onder aanvoering van *van der Ven*, werden opgevangen.

Wie gelijk schrijver dezès en zijn lotgenooten een veelbelovend en stemmingwekkend diner met geforceerden slag moesten afwerken uit vrees om anders niet tijdig op het vroege aanvangsuur present te zijn, hadden tevergeefs een culinarisch en spiritueel offer gebracht; het agrarisch verzet tegen den zomertijd bleek ook het H. B. aan zijn zijde te vinden en zoo kon de voorzitter naar „oude” tijdrekening althans, conform de programmatische bepaling van tijd, plaats en handeling op klokslag met het vergaderingsschip van wal steken. Dra voeren wij onder de suggestie van diens openingsrede uit de diepste duisternis van een ver geologisch, anthropologisch en historisch verleden via Heidelberg, het Neanderdal en tenslotte met de Romeinen het castellum aan gene zijde van de Maas en bijgevolg ook weer „Victoria” tegemoet. Na aldus te hebben duidelijk gemaakt, dat de apex niet is het middelpunt der wereld (al behoeft, naar hij daarbij opmerkte, men zich ook niet uit louter wijsgeerige objectivi-

teit in een hoek te laten drukken, wanneer men tot den nijveren stand der werkmieren behoort) belandden wij bij de ingekomen stukken.

Daaronder was in de eerste plaats een afscheidsbrief van collega Klinkhamer, in verband met zijn vertrek naar Indië, welke den praeses aanleiding was om diens aandeel te memorereen in de oprichting der maatschappij en hem, onder bijval der vergadering, dank te heeten voor alles wat hij in haar belang had verricht.

Direct hierna waren wij in een heftig debat gewikkeld aan de hand van een schriftelijk verzoek tot nietigverklaring van een geruchtmakende ballotage in een der afdelingen, in welker uitslag een sterke minderheid blijkbaar niet kon berusten. Deze leefde in de hoop, (gebaseerd op gebrekkige kennis der reglementen), dat de algemeene vergadering die uitslag nog ongedaan zou kunnen maken. Tot groote teleurstelling van haar woordvoerders bleek hieraan niets meer te veranderen. Naar de juridisch-adviseur opmerkte (dienstig wellicht voor volgende gelegenheden) had men alleen door intijds bezwaar te maken tegen de afdelings-ballotage deze kunnen stuiten. Het D.B. had bezwaren tegen het bewuste candidaatlid, doch het H.B. deelde deze niet en legde de beslissing in handen van de afdeling, alwaar dit lid met één stem meerderheid werd aangenomen. Naar de oppositie beweerde, dank zij de overreding van een lid eener andere afdeling, die de desbetreffende vergadering bijwoonde.

Verschillende sprekers deden middelen aan de hand om tot een bevredigende oplossing te geraken, doch deze werden alle als ondeugdelijk afgewezen. Al kon de voorzitter meevoelen met de leden, die in hun rechtsgevoel gekwetst waren, er was niets meer aan te doen en zoo bleef er, naar *Mr. Nord Thomson* aan het eind opmerkte, niets anders over dan een stilzweigend beroep op het karakter van het betrokken lid ten einde de rust in de afdeling te doen terugkeeren.

Ook elders had zich een geval voorgedaan, dat groote ontstemming onder de leden der betreffende afdeling had op-

gewekt, doch de voorzitter achtte de algemeene vergadering niet de plaats om dergelijke zaken in extenso te behandelen. Hij hoopte echter dat in de toekomst de afdelingsbesturen actief zouden zijn om voor herhaling te waken.

De lezer kent de polemiek over de redactioneele bevoegdheid naar aanleiding van des hoofdredacteurs pleidooi voor het candidaats-examen in de geneeskunde als verplicht onderdeel van de tandheelkundige opleiding. Van collega *Sanders*, die verhinderd was aanwezig te zijn, was een uitvoerige brief bij de vergadering ingekomen in verband met deze kwestie, waardoor hij een ander belang zeer ernstig bedreigd achtte, n.l. „eerbiediging van een belangrijk en na een uitvoerige studie en voorbereiding tot stand gekomen besluit der Maatschappij door hare leden.”

Dit besluit was tot stand gekomen om voor lange jaren de beginselen vast te leggen, waarop de na te streven verbetering van het onderwijs zou moeten zijn gegrond en hij ontzegde in dezen brief het lid Nord het recht, op welke gronden dan ook, om openlijk te propageeren tegen een vaststaand oordeel van de Mij. De schrijver drukt aan het slot de hoop uit:

„1. dat de Algemeene Vergadering zich doordrongen zal toonen van de groote zakelijke en principieele belangen, welke hiermede gemoeid zijn en dat zij zich hierover zal uitspreken in eenigen vorm, welke richting kan geven aan het toekomstig bestuur der Mij. 2. dat zij zijn inzicht in deze aangelegenheid zal deelen en dat de bespreking alsnog ook den heer Nord ertoe moge kunnen brengen, zich hiermede te vereenigen.”

De *voorzitter*, de volmaakt formeele behandeling dezer aangelegenheid erkennende, achtte het standpunt des inzenders zakelijk onjuist indien hij meende dat de vergadering zich een oordeel zou kunnen vormen over het door den schrijver gestelde doel, hetgeen de voorzitter betwijfelde. Hij adviseerde dan ook om het adres voor kennisgeving aan te nemen en te verwijzen naar het H.B. voor praeadvies en om

zoo mogelijk tot overeenstemming te komen. Door afwezigheid des inzenders bovendien zou het debat zeer eenzijdig worden.

Paerl eischte voor den hoofdredacteur het recht op om een persoonlijke meening te uiten; wil het tijdschrift waarde hebben, dan komt de redactie meer vrijheid toe dan een gewoon lid van de Mij. de hoofdredacteur mag en moet volgens hem een eigen meening hebben, met welke zienswijze de vergadering, blijkens het applaus instemde.

Visser daarentegen, het concrete geval buiten geding latend, sprak de wenschelijkheid uit, dat de hoofdartikelen zijn conform de besluiten der Mij., althans daar niet tegen indruischen. Een nauw en doeltreffend contact tusschen de redactie en het H.B. moest er voor waken, dat zulke beschouwingen niet verschijnen en de hoofdartikelen alleen zouden bevatten, wat strookt met de wenschen der Mij.

Nord van zijn kant stelde nogmaals de kwestie waarover het tusschen hem en Sanders gaat n.l.: 1o. wat een Mij.-lid mag doen en 2o. wat hij, Nord, gedaan heeft. Met Sanders was hij het eens omtrent de wenschelijkheid dat deze zaak door de algemeene vergadering onder het oog werd gezien. Mocht eventueel een meerderheid zich aan de zijde van Sanders scharen, dan zou de redactie daarmee rekening houden.

De *voorzitter* zag echter het nut van een dusdanige gedachtenwisseling niet in en ontzegde bij voorbaat aan een positieve uitspraak alle waarde. Deze raakte trouwens de kwestie zelve niet en de vergadering deed het verstandigst door de zaak te renvoyeeren aan het H.B., alwaar beide combattanten aanwezig zijn.

Al voerde *Nord* hiertegen aan, dat Sanders' wensch juist was, dat de vergadering er zich over zou uitspreken, de praeses zag de noodzakelijkheid er niet van in, zou het onvoorzichtig vinden om op diens wensch in te gaan en zoo was de vergadering bereid om de kwestie ter bestudeering over te laten aan het H.B. ten einde deze in algemeene lijnen tot oplossing te brengen.

Aan de orde kwam nu het jaarverslag van den secretaris, uit wiens breedvoerig overzicht van de verrichtingen in het laatste jaar, hier slechts enkele caleidoscopische gegevens worden opgepikt. Zoo was in die periode het ledental gestegen van 547 tot 596, wat een toename beteekent van 11 pct. Voorts herinnerde hij aan het vraagstuk der niet-particuliere patiënten, dat de commissie ad hoc in haar bestudeering niet tot een oplossing had kunnen brengen, zoomin als de daaraan gewijde ledenvergadering, ondanks des secretaris' voorspelling, dat dit het meest actueele en moeilijkste onderwerp zal worden waarmee de Mij. zich zal hebben bezig te houden, voornamelijk ten behoeve der jongere collega's, wier werkzaamheden op dit terrein zullen liggen. Verder het bedanken van Visser en het optreden in diens plaats van Spoorenberg als vice-voorzitter, het weder optreden van Van Anandel als rapporteur voor schooltandverzorging, de technikers-kwestie en het adres van de afdeeling Amsterdam aan den Gemeenteraad nopens de oprichting van een tandheelkundige opleiding aan de G. U. aldaar; de onderhandelingen betreffende een regeling voor het geheele land inzake de gebitsbehandeling der marechaussee.

Van de gelegenheid tot gedachtenwisseling over de in het verslag (al of niet) ter sprake gebrachte punten maakte in de eerste plaats *Becker* gebruik om zijn bevreemding uit te spreken over het ontbreken van een rapport der O. en E.-commissie. Speciaal interesseerde hem of daaruit geconcludeerd mocht worden dat deze nog geheel stond op het standpunt, neergelegd in het onderwijsrapport van 1925. Daarover wenschte hij toch wel iets te vernemen. De *voorzitter* vond het zwijgen der O. en E.-commissie niet zoo onbegrijpelijk; zij had te dezer zake niets te zeggen, het initiatief daartoe zou van de leiding der Mij. dienen uit te gaan, die zijns inziens niet voldoende op verwerkelijking van de wenschen, in het rapport neergelegd, had aangedrongen.

Door dit antwoord was *Becker* allerminst bevredigd; hij achtte het de plicht der commissie om iets van zich te laten

hooren en wenschte een opdracht van het H.B. om zich over haar standpunt nog eens uit te spreken. *Nord* ondersteunde deze opmerkingen; in haar karakter van *permanente* commissie was alle aanleiding te vinden geweest om aan enkele urgente zaken (Amsterdam en de examenregeling) aandacht te wijden.

Van Hasselt, als lid der gewraakte commissie, voerde te harer verdediging aan, dat zij in de genoemde aangelegenheden, die haar zeker interesseeren, was voorbijgegaan, waarop de voorzitter een peccavi liet hooren.

Parmet vestigde de aandacht op een uitwas der schooltandverzorging en bepleitte de wenschelijkheid eener uitspraak, dat de schooltandarts zijn bemoeiingen stipt houdt buiten de particuliere praktijk. De voorzitter oordeelde deze kwestie meer thuis in het H.B. en concrete gevallen bestemd voor de afdeulings-raad. Eerstgenoemde kwam het desniettemin geïndiceerd voor om eenige algemeene regelen op te stellen voor schooltandartsen ten opzichte van kinderen, die reeds particulier verzorgd worden, waarmede, naar de voorzitter beloofde, de commissie voor de ethische codex, die eerlang ingesteld zal worden, zich ongetwijfeld zal bezighouden.

Op dit moment werd de vergadering voor den Vrijdagavond opgeschort, aangezien het programma der ontspanningen aan de beurt was met een bezoek aan de sociëteit „*Momus*.”

De Zaterdagmorgen werd ingeluid met het verslag van den penningmeester aan de hand van de financieele bijlagen bij den beschrijvingsbrief. Bij de beschouwingen dienaangaande had *De Beer* namens de Afd. Amsterdam bezwaar tegen de terminologie (in de toelichting bij de begrooting) betreffende de toelage aan die afdeeling voor de buitengewone uitgaven gemaakt in verband met het onderwijsrapport. Het woord „steun” had hem onaangenaam getroffen en hij wenschte het in uitzicht gestelde bedrag dan ook alleen te aanvaarden als een tegemoetkoming in de onkosten voor dit rapport, dat niet

alleen een plaatselijke aangelegenheid was, doch zeker ook een algemeen belang raakte. Op grond van dit laatste ware algeheele restitutie niet misplaatst geweest. Voorts kon de wijze van verantwoording hem niet bevredigen en drong hij voor 't vervolg aan op een uitgebreide balans, waarin de post contributies gespecificeerd zou zijn. Ook was hem niet duidelijk, waarom de post „onvoorzien” een zoo belangrijk bedrag moest vertegenwoordigen. Als lid miste hij een post voor de hygiëne-commissie van de F. D. I. waaromtrent in Haarlem was besloten tot een subsidie.

De *voorzitter*, hem antwoordende, was maar matig te spreken over zijn eerste opmerking en vond dat een afdeling die zonder overleg met het H.B. maar uitgaven had gedaan, die later bleken tegen te vallen, zeker geen recht kon doen gelden op algeheele restitutie. Met de helft van het gevraagde bedrag meende het H.B. meer dan zijn plicht te hebben gedaan. Wat de financieele verantwoording betrof, indien deze aan de geuite wenschen zou beantwoorden, dan was het ook voor den penningmeester gewenscht om over een hulpkracht te beschikken. Het één zoowel als het ander achtte de praeses nog niet noodzakelijk. De subsidie aan de hygiëne-commissie zag men gaarne in een „toonbaar” bedrag tot uitdrukking gebracht, weshalve het beter zou zijn nog een jaar te wachten om dan royaler voor den dag te kunnen komen. Wat ten slotte de post „onvoorzien” betrof, daarover gaf de toelichting voldoende uitsluitel.

Over de „steun” was men daarmee nog niet uitgepraat. *Edel* voelde zich gegriefd, wijl de indruk was gewekt alsof men in Amsterdam „met kwistige hand” het geld had uitgegeven en *De Beer* gaf in zijn repliek te kennen, dat voor 't geval men het rapport als een zaak van plaatselijk en niet van algemeen belang wenschte te beschouwen, de afdeling de kosten wel zelf zou dragen. De voorzitter bleef van meening dat bij behartiging van zaken van algemeen belang, overleg met het H.B. inzake de financieele consequentie voor de hand ligt, wil een afdeling recht hebben op tegemoet-

koming. *Nord* wilde de zaak niet principieel uitvechten en gaf Amsterdam in overweging om het bedrag maar te accepteren hetgeen de Beer namens de afdeling wel wilde doen, als dan ook in plaats van het woord „steun”, „restitutie” zou worden gelezen.

Hiermede was de vrede weer gesloten en zoo werd de begroting goedgekeurd. Toen vervolgens de verificatie-commissie haar sanctie aan het penningmeesterlijk beheer had gehecht, werd *Verhoeven* met dankbetuiging en applaus gedechargeerd.

De afdelingsverslagen geven ditmaal geen stof tot discussie, evenals de rapporten der diverse commissies, op den beschrijvingsbrief vermeld. Alleen nam *Visser* als schutspatroon van het Steunfonds de gelegenheid te baat om de ontvangen giften te memoreeren en derzelver schenkers te danken, daarbij zijn ingenomenheid uitsprekend over het feit, dat het kapitaal en 't reservefonds thans de 11 mille hebben overschreden waarmee de statutaire mogelijkheid tot steunverleening eerder was bereikt dan te verwachten viel.

Thans waren wij genaderd tot de bestuursverkiezing. *Kaiser* achtte, wat betref de voorzittersvacature, de zaak al heel eenvoudig, daar slechts één der voorgestelde kandidaten zich bereid had verklaard een eventueele benoeming te aanvaarden. Bij deze — practisch gesproken — enkele candidaatstelling kon dus de verkiezing vervallen. *Nord* en *Berkenbosch Berends*, de juistheid hiervan in het midden latend, zouden een dusdanige procedure niet willen volgen; de laatste dacht zich een uitslag der stemming mogelijk, welke den gekozene reden geeft om voor de benoeming te bedanken. Aangezien gelijk de voorzitter concludeerde, de candidaat er zelf prijs op stelde, lag het voor de hand dat men zou moeten stemmen. Aldus geschiedde en de uitslag was dat van de 64 stemmen werden uitgebracht: op *Sanders* 2, van *Andel* 2, *Bakker* 11 en op *Nord* 45 stemmen. Daarnaast waren 4 briefjes blanco ingeleverd. *Nord* was dus tot voorzitter gekozen, doch waarvan *Berkenbosch Berends* blijk-

baar een voorgevoel had, geschiedde: de verkozene achtte zich, gezien het niet onbelangrijke aantal op andere personen uitgebrachte stemmen, niet gerechtigd om de benoeming te aanvaarden. Zichtbare verlegenheid na deze onverwachte wending! Wat nu? Ook in dit geval zou de tijd raad moeten brengen, weshalve de voorzitter adviseerde om de ontstane situatie nader onder het oog te nemen en voorshands alleen nog in de periodieke vacature van den secretaris te voorzien. Deze verkiezing liep vlotter dan vlot van stapel: met algemeene stemmen (op één na!) werd Salomons in zijn functie opnieuw bevestigd. De welsprekende uitslag, met applaus begroet, was voor den herbenoemden penvoerder een overduidelijk bewijs, hoezeer diens secretarieele activiteit door de leden wordt geapprecieerd. De voorzitter meende dan ook, dat een woord van hulde, hoe gaarne ook gebracht, zijnerzijds gevoelig achterwege kon blijven.

Overgegaan werd nu tot het voorstel van de afdeling Den Haag „om een commissie te benoemen, die tot taak zal hebben in den kortst mogelijken tijd een rapport samen te stellen inzake algemeen ethische begrippen, die tot richtsnoer zullen moeten dienen bij de rechtspraak volgende de onlangs aangenomen Tuchtwet.” Op de formuleering van dit voorstel, waarbij hij noode een toelichting miste, had *van Andel* gegronde aanmerkingen. In de eerste plaats de voorstelling, dat de vast te stellen ethische normen, tot richtsnoer zouden moeten dienen bij de beroepsrechtspraak. Dit leek inderdaad niet minder dan een aanmatiging; hoogstens kan sprake zijn van een richtsnoer voor de tandheekkundige leden der verschillende colleges. Voor het overige vond hij het voorstel behalve „onvoorzichtig”, „vaag” en was hem niet duidelijk wat onder algemeene ethische begrippen moest worden verstaan. Ook hier was de beperking tot hetgeen onder beroepsethiek zou zijn samen te vatten ten zeerste vereischt. *Nord* erkende, dat de inkleeding van het voorstel tot misverstand kon leiden en deelde de geopperde bezwaren. De bedoeling was dat een rapport zal worden ingediend bij

het H.B. (om daarna in een vergadering definitief te worden vastgesteld), hetwelk als richtsnoer zal dienen voor de eigen afdeelingraden in de eerste plaats doch ook een uitgangspunt zou kunnen vormen voor de tandheilkundige leden der tuchtraden. Dit klonk al heel wat aannemelijker, al maakt *Holthaus* de juiste opmerking, dat een lid der colleges van onderzoek nooit gebonden kan zijn aan eenig rapport, dat tot richtsnoer *moet* dienen..., enz., doch naar eigen geweten te rade moet gaan. Hoogstens zou men van „*kan* dienen” mogen spreken. *Mr. Nord Thomson* hiermee instemmend, merkte echter op, dat dit criterium evenzeer geldt voor de leden der afdeelingraden; het gaat niet op een rechter imperatief te binden aan regelen, gesteld door een algemeene vergadering. Op die wijze zou deze een fonograaf worden. Hij achtte het een verkeerd denkbeeld om leden van een rechtsprekend college vast te leggen aan een code d'éthique.

Na al deze stevige bedenkingen ried de *voorzitter* aan om het voorstel algemeener op te vatten en daarin de wenselijkheid te lezen van een beroepsfatsoensleer om pas na haar totstandkoming te beoordeelen, wat met die codex te doen. Nadat nog *Van Andel* had voorgesteld om in het voorstel de gewraakte laatste alinea te laten vervallen, en *Nord* verklaarde, dat de afdeeling den Haag zich hiermee kon vereenigen, bleef er dus alleen van over, dat een te benoemen commissie met bekwamen spoed een proeve van algemeene beroepsfatsoensleer aan het H. B. zal overleggen.

De benoeming dezer studie-commissie ad-hoc werd tevens aan het H.B. overgelaten.

In het rapport van de commissie, belast met de regeling van het ten vorigen jare gehouden Congres voor Mondhygiëne, dat hierna werd uitgebracht, gewaagde de secretaris van het succes, dat hij toeschreef aan de voortreffelijke leiding van den congres-voorzitter Van Hasselt. Ruim honderd buitenlandsche collega's hadden bij die gelegenheid in ons midden vertoefd. Ook de financieele consequenties waren bij een uitgaaf van f 16000.— à f 17000,— zonder een tekort afgewik-

keld. De voorzitter stelde dan ook voor, om de commissie onder bijzondere dankbetuiging te dechargeeren, waarmede de vergadering geheel accoord ging.

Als laatste onderwerp van bespreking (en beslissing) vóór de middagpauze kwam aan de orde het lot dat thans aan de bibliotheek zou worden beschoren. Gelijk men zich herinnert had deze aangelegenheid in Haarlem vele tongen los gemaakt met als resultaat dat de beslissing werd uitgesteld. Het H.B. gaf thans en na rijp beraad in overweging om de bibliotheek ten geschenke aan te bieden aan de R.U. te Utrecht, ter plaatsing in het Tandheelkundig Instituut, zulks wijl de tegenwoordige directeur, in tegenstelling tot diens voorganger, te kennen had gegeven op de bibliotheek in haar geheel prijs te stellen.

Dit voorstel ondervond opnieuw tegenkanting uit Amsterdam. Men wenschte aldaar de bibliotheek afzonderlijk in stand te houden, nu een onderdak te vinden zal zijn in het eerlang te betrekken nieuwe gebouw voor de coöperatieve kliniek, die gaarne huisvesting zal verleen. *De Beer*, als vertolker van dezen wensch, ried dan ook om het bestuursvoorstel niet aan te nemen en de boekerij tijdelijk nog op te slaan om deze nieuwe mogelijkheid onder het oog te zien.

De voorzitter persisteerde bij zijn bezwaren tegen een bibliotheek ten laste van een sociaal lichaam als de Mij.; het bewaren zonder tevens voor geregelde uitbreiding zorg te dragen, die belangrijke offers vergt, heeft geen zin. Ook het aanbod van den directeur moest met een zekere reserve beschouwd worden, aangezien de beslissing in laatste instantie mede bij andere functionarissen berustte. De in uitzicht gestelde huisvesting op particuliere wijze had het bezwaar dat men afhankelijk was van de medewerking van bepaalde collega's. Met het oog op de bestaande mogelijkheden leek het hem verstandig om thans alleen te beslissen of de Mij. afstand zal doen van haar bibliotheek en bij een bevestigend besluit de verdere afwikkeling nader te overwegen. Aldus werd besloten, waarna de vergadering tot na de lunch werd geschorst.

Is de lof van de uitvinding der motie wel ooit genoeg gezongen? Zoo niet, dan was er dien Zaterdagmiddag reden te over geweest. In wat voor moeilijkheden, waren we des ochtends al niet vastgelopen! De voorzitter gewaagde reeds, in vrije navolging van zekere gebeurtenissen in de vaderland-sche geschiedenisboekjes, van een eerste voorzitterloos tijd-perk en de aanwezigen herinnerden zich — zij het ook heel flauw — de beroering die uit zoiets kan voortkomen. Het H.B. had gelukkig in het koffieuur niet stilgezeten en bij her-opening was het gespannen wachten op den uitweg, die van achter de groene tafel zou worden aangewezen.

De voorzitter begon voorop te stellen, dat de gehouden stemming onvernietigbaar is, al was het H.B. overtuigd, dat de stemmenverhouding aan een zeker misverstand moest worden toegeschreven. Om de gevolgen hiervan te compen-seeren had men tot het beproefde geneesmiddel tegen uit-en inwendige stoornissen in het vereenigingsleven zijn toe-vlucht genomen, waarvan het recept als volgt luidde:

„De vergadering, gehoord den uitslag van de stemming „voor voorzitter, van meening dat deze stemming, gezien de „cijfers werd beïnvloed door onvoldoende bekendheid met „het feit, dat de aftredende voorzitter geen nieuw mandaat „aanvaarden zou, spreekt de wenschelijkheid uit, dat de heer „Nord zijn voornemen tot bedanken intrekt.”

Het H.B. zou gaarne zien, dat men zich van discussie ont-hield en conform deze wensch werd direct tot schriftelijke stemming overgegaan. De uitslag was, dat 53 zich vóór en 8 tegen de motie verklaarden. Aangezien het percentage tegenstemmers gebleven was beneden de limiet, die Nord zich gesteld had, verklaarde hij onder deze omstandigheden de benoeming te zullen aanvaarden, waarmee de Maatschappij dus tevens genezen kon worden verklaard. Thans moest nog worden voorzien in de penningmeesters-vacature. Van de 63 uitgebrachte stemmen verkreeg Mej. Dullemond 7, van den Hoorn 9 en Becker 43 stemmen, zoodat de laatste verkozen was, die de benoeming aannam.

In afwachting van den uitslag der stemming brachten eenige leden nog enkele kwesties ter sprake. Zoo betreurde *Loeb* het, dat aan de wetenschappelijke vergaderingen der Utrechtsche afdeeling zoo weinig publiciteit was gegeven; ongetwijfeld zouden zij ook collega's uit andere afdeelingen geïnteresseerd hebben. *Becker* erkende, dat de organisatie te wenschen had overgelaten doch vestigde voor de toekomst zijn hoop op een gecentraliseerde regeling der wetenschappelijke aangelegenheden. *Van Hoeve* bepleitte een splitsing der afdeeling Zuid Nederland; de *voorzitter* releveerde de moeilijkheden die aan een betere geografische indeeling in den weg staan wat ook voor de noordelijke afdeeling geldt.

Op de vergadering, in Februari gewijd aan het N.P.P. rapport, was het H.B. indertijd opgedragen een nieuw bindend besluit benevens een stel minimum voorwaarden nopens ziekenfondsverbintenissen te ontwerpen. Van deze opdracht had het H.B. nog slechts het eerste deel uitgevoerd en een b.b. aan de vergadering voorgelegd, waarin voortaan alleen van „voorafgaande toestemming” tot en niet meer over „goedkeuring” van een verbintenis wordt gesproken.

In antwoord op een vraag van *Holthaus*, die op de agenda niets over de minimum-voorwaarden had gevonden, deelde de voorzitter mede, dat het H.B. nog niet tot een bevredigend resultaat is kunnen komen, zoodat voorshands met het b.b. zelf moet worden volstaan. Hiermede was de oud-voorzitter der N.P.P. commissie niet tevreden gesteld en hij drong er dan ook op aan om zoo spoedig en zooveel mogelijk profijt te trekken van het moeizaam ter wereld gebrachte rapport. *Salomons* gaf hierop een overzicht van wat het H.B. zich voorstelde als minimum-condities later in meer concreten vorm te gieten. Gestreefd zou worden naar een formulering, die zooveel mogelijk collega's gelegenheid kon bieden om aan ziekenfondsen werkzaam te zijn ten einde te voorkomen dat zij bij niet-leden zouden achterstaan, waarmede ook in vele fondsen moet worden samengewerkt. Systeem van behandeling en contrôle moeten echter voor beide gelijk zijn en

streng zal de hand worden gehouden aan de inlevering van bij te houden statistieken volgens ontworpen model. Mocht echter een ziekenfonds weigeren deze in te voeren daar het reeds een andere wijze van administratie heeft, dan zou het H.B. ook bereid zijn met inzage daarvan genoeg te nemen. Voorts werd geëischt een arbitrage-commissie ter verzekering van de rechtspositie der tandartsen, welke voorwaarde trouwens nog nooit bezwaar had opgeleverd. Ook zou de overeenkomst geen onethische bepaling mogen bevatten met betrekking tot eenig financieel belang van den tandarts bij de prothese. Ten aanzien der belooning wilde men den tandarts niet aan bepaalde minimum bedragen binden doch meer door overleg met de betrokkene invloed ten goede trachten uit te oefenen.

Naast deze minimum voorwaarden was dan nog de mogelijkheid tot het afsluiten van een collectief contract, waarin de ideëele eischen zoo veel mogelijk zouden worden benaderd en nagestreefd.

Over het voorstel zelf was ook *van Andel* niet tevreden. Gelijk in de N.P.P. vergadering was besloten, had het D.B. zich weer in verbinding gesteld met de commissie. Bij de bespreking was het gelukt om den voorzitter te overtuigen dat het beter was een bindend besluit achterwege te laten. De commissieleden waren dan ook verwonderd, toch dit voorstel op de agenda aan te treffen. De *voorzitter* van zijn kant verklaarde dit aldus, dat ondanks zijn veranderd inzicht, het H.B. gemeend had zich niet te mogen onttrekken aan de oorspronkelijke opdracht. Men heeft toen getracht de overheerschende meening der vergadering zoo zuiver mogelijk weer te geven in een concept b.b. Een verder bezwaar van *van Andel* betrof de redactie van het voorstel, waarin ook schooltandartsen en conservators in de tandheelkunde aan universiteits-ziekenhuizen voortaan betrokken zouden worden (welke bedoeling de voorzitter ontkende). Zoolang er omtrent de beroepsethiek zoo weinig overeenstemming bestond achtte hij het veiliger om ook de toestemming van het H.B. tot het sluiten van een

contract te laten vervallen, ten einde de schijn te vermijden, dat de verbintenis door de Mij. zou zijn goedgekeurd. Ten slotte ried hij, om in dit stadium geheel van een b.b. af te zien.

Nu in de gedachtenwisseling weer verschillende standpunten naar voren waren gebracht en omtrent de voorwaarden alleen mondelinge mededeelingen waren gedaan rees van verschillende zijden bezwaar om thans een besluit te nemen.

Berkenbosch Berends stelde derhalve voor om de zaak te renvoyeeren aan de commissie om advies inzake te stellen minimum-voorwaarden, wil het b.b. uitvoerbaar zijn. Ook *Pitsch* en *Nord* wilden schriftelijke voorlichting en zoo werd op voorstel van den laatste besloten, dat het H.B. zich in verbinding zal stellen met de commissie of hare leden om voor een volgende vergadering „met spoed” een schriftelijke toelichting te verschaffen. Dientengevolge was tevens het b.b. van de agenda afgevoerd.

Hiermede was het min of meer plechtige oogenblik der bestuursoverdracht gekomen, waarbij de aftredende voorzitter na in vriendelijke woorden afscheid van zijn medebestuurders te hebben genomen, zijn opvolger verwelkomde. Hij releveerde diens gave van veel en vlug te kunnen werken, zijn vermogen om zeer snel een oordeel te kunnen vormen, om dit dan met zoo groot élan naar voren te brengen, dat anderen daardoor aan hun eigen oordeels-kracht gingen twifelen. Bovendien verstond hij, aldus Bakker, de kunst om bij gewijzigde opstelling snel van tactiek te veranderen zonder zich daarover te schamen! Sterk met critiek gewapend op het tot heden gevoerd beleid, was Nord thans de gelegenheid geboden om in constructief werk te toonen, dat het anders en beter kan. Of hij echter zoo overwegenden invloed op den gang van zaken zou kunnen uitoefenen betwijfelde de spreker; als bestuurder was men verplicht elke meening tot haar recht te doen komen, wilde men tot een oplossing geraken, die ieder zooveel mogelijk voldoet. Het door velen geuite bezwaar tegen de cumulatie van functies, deelde hij, voor wat de „personeele unie”

tusschen de beide grootste vereenigingen en het Tijdschrift betref, niet. De moeilijkheden tusschen de Mij. en het T.v.T. zullen althans op deze wijze worden ontgaan. Tot zich zelf terugkeerend herinnerde hij aan de woorden waarmee hij inder-tijd het voorzitterschap had aanvaard: „Ik ben niet gekomen om te heerschen doch om Uwe vreugde te vermeerderen!” Heengaand vroeg hij verlot nog een citaat aan dezelfde bron te mogen ontleenen: hij had een strijd gestreden, doch het geloof in zijn vak behouden. De jongeren, die wellicht een donkerder toekomst tegemoet gaan, ried hij aan: „omgordt Uwe lendenen en houdt Uwe lampen brandende.”

Nord, daarop de voorzittersplaats innemende, begon met te zeggen, dat niemand ontkennen zou, de buitengewone hoeveelheid werk door *Bakker* verricht; van hem, *Nord*, mocht dat niet worden verwacht. Hij had deze functie er bij aanvaard als uitvloeisel van zijn critiek en was inderdaad van meening, dat het anders en vooral eenvoudiger kan. In het vertrouwen op de medewerking van allen aanvaardde hij het praesidium.

Zoo waren wij genaderd tot de gebruikelijke rondvraag, waarvan meerderen gebruik maakten. *Becker* vroeg, gezien de verheugende samenwerking der bestaande vereenigingen bij de organisatie van 't Mondhygiënisch Congres en andere belangrijke gebeurtenissen, inlichtingen over de mogelijkheid van fusie, waarvan hij ten aanzien van de bloei van het tandheelkundig leven veel verwachtte. *Visser* herinnerde er aan dat deze kwestie reeds vele jaren onder het oog is gezien, zij het ook zonder practisch gevolg, hij hoopte, dat het H.B. haar niet uit het oog zou verliezen. Verder vroeg hij naar den stand van de indertijd beloofde brochure ter voorlichting van de aanstaande tandartsen. *Van Hasselt*, die zich met de opstelling had belast, vertelde van de moeilijkheden die zich daarbij voordeden, zoodat hij deze niet ten einde had kunnen brengen. Waarop *Visser* hem verzocht om, desnoods in collaboratie, te trachten dit belangrijke werk toch vooral te voltooien.

Bicknese wilde een motie der afdeling Utrecht indienen, waarin de oprichting van poliklinieken aan voorafgaand overleg met de collega's ter plaatse zou worden gebonden. De voorzitter gaf echter in overweging deze motie met een toelichting bij het D.B. in te zenden, hetgeen zal geschieden.

Parmet informeerde naar de reden voor het ontbreken van eenig verslag der commissie voor schooltandverzorging, waarvoor *van Andel* als oorzaak opgaf, een chronisch gemis aan medewerking bij H.B. en D.B. Laat ons hopen dat voor dit vastgelopen raderwerk een reparateur te vinden zij!

En hiermede is het overzicht der vergadering ten einde. Rest nog een kort verslag van de ontspanningen, waarvoor de Maastrichtsche collega's op alleszins lofwaardige wijze hebben zorggedragen. Het begon Vrijdagavond met een ontvangst in de Sociëteit „*Momus*”, alwaar de leden charmant ontvangen en onderhouden werden door het Hoeglustig Comité van Elf (een heilig getal in het bestaan van dit roemruchtig college). In minder dan geen tijd werden wij — vreemde eenden in deze bijt des vermaaks — ingelijfd bij de „momussen” en „momussinnekens” en iets later viel den voorzitter een meer dan koninklijke onderscheiding ten deel, die hij naar evenredigheid wist te waardeeren en zich te doen benijden.

's Zaterdagmiddags officieele ontvangst ten stadhuize door het college van B. en W. Op deze onderscheiding, verhoogd door de welkomstrede des burgemeesters en diens daarop gevolgde rondleiding door het historische regeerkasteel, antwoordde *Bakker* in zoo voortreffelijken stijl, dat het aanhooren een genot was.

Over het feestdiner en de aanverwante uittocht naar Valkenburg kan schrijver dezes niet meepraten, wijl hij helaas door afwezigheid heeft moeten schitteren. Natuurlijk is het ook daar naar Limburgschen trant „hoeglustig” toegegaan. Dat dit alles de banden met de vakbroeders aan de zuidelijke periferie heeft versterkt, zal ieder onzer gaarne en met inge-

nomenheid bevestigen. Dit alleen was al de reis waard geweest.

Bakker weer gewoon burger.

Hij was niet gekomen om te heerschen, doch om onze vreugde te vergrooten. Zoowel de eerste als de tweede belofte bij zijn optreden heeft hij in ruime mate gestand gedaan. Inderdaad werd zijn regeerbeleid gekenmerkt door een zich richten naar het grootste gemeene veelvoud in de tegen elkaar botsende meeningen. Een tegemoetkoming, die weleens den indruk gaf van passiviteit. Hoezeer hij de kunst verstaat om met zijn steeds vaardige humor in kostelijke uitspraken en opmerkingen de „vreugde” bij zijn toehoorders op te wekken, tòch had Nord het recht om hem een beetje van zijn oude temperament, naar zijn eigen zeggen door de wijsheid der jaren getemperd, terug te wenschen!

B.